

Заочна форма навчання

УДК 378.14

ДОКУМЕНТАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ

І. Ю. Бровко, магістр спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа освітня програма «Документознавство та інформаційна діяльність»
Т. В. Оніпко, д. і. н., професор – науковий керівник

Анотація. У статті проаналізовано концептуальні засади функціонування інформаційно-документаційної системи в умовах забезпечення якості освітнього процесу. Запровадження системи електронного документообігу у закладах вищої освіти упорядковує та оптимізує роботу з документними потоками та масивами, вирішує проблеми забезпечення повноти аналітичних даних, дублювання інформації. Доведено, що електронні комунікації в системі документаційного забезпечення створюють необхідні умови організації оперативного контролю за виконанням поставлених завдань, розширення меж ефективного співробітництва, мобільності освітніх установ, умов існування єдиного освітнього інформаційного середовища, що забезпечує перехід до відкритої європейської освіти.

Ключові слова: документаційне забезпечення, освітньо-комунікаційний простір, документообіг, електронні комунікації, якість освіти.

Annotation. The article analyzes the conceptual principles of the functioning of the information and documentation system in terms of ensuring the quality of the educational process. The introduction of an electronic document management system in higher education institutions streamlines and optimizes work with document streams and arrays, solves problems of ensuring the completeness of analytical data, duplication of information. It has been proved that electronic communications in the system of documentation provide the necessary conditions for the organization of operational control over the implementation of the tasks set, the expansion of the boundaries of effective cooperation, the mobility of educational

institutions, the conditions for the existence of a single educational information environment that provides a transition to an open European education.

Keywords: documentation support, educational and communication space, document circulation, electronic communications, quality of education.

Постановка проблеми. Сучасні тенденції інформатизації суспільства стали невід'ємною складовою усіх сфер життєдіяльності. Вільне володіння інформаційними технологіями – основа освітнього процесу сучасних закладів вищої освіти (далі – ВНЗ). Від рівня функціонування інформаційно-комунікаційних технологій залежить якість освіти, організація освітньо-виховного процесу, управління закладом. Створення сучасної системи інформаційно-документаційного забезпечення освіти забезпечує ефективне входження України у трансконтинентальну інформаційно-комунікаційну систему.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Інформаційно-документаційне забезпечення діяльності ВНЗ висвітлене у працях О. Виноградової, Є. Галімової, О. Клименко, Г. Пономарьова, Ю. Супронюк, А. Шелестової, Ю. Якимюк. Відповідно упровадження новітніх інформаційних технологій в освітньо-виховний процес досліджували В. Биков, Р. Гуревич, М. Жалдак, І. Захарова, Г. Козлаков, Т. Костирко, Н. Морзе, С. Сисоева. Формування системи управління якістю освіти було предметом дослідження Я. Балюбаш, О. Волкова, Є. Короткової, Т. Лугової, Г. Ус та ін.

Формулювання мети. Метою даної статті є аналіз та розкриття концептуальних засад функціонування інформаційно-документаційної системи в контексті формування освітньо-комунікаційного простору вищого навчального закладу задля забезпечення якості освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Період активного входження України у світовий інформаційний простір вимагає застосування високотехнологічних і прогресивних підходів до організації системи інформаційно-документаційного забезпечення ВНЗ. Законодавче поле української вищої освіти форму-

ється на основі ряду нормативних документів: Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Указу Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», Методичних рекомендацій щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи і її ключових документів у ВНЗ та на підставі внутрішніх нормативних документів. Формування системи якості вищої освіти ґрунтується на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти», які відповідають сучасним тенденціям розвитку національної та світової економіки і освіти. Ці документи та інші формують нормативно-правові вимоги щодо організації та функціонування системи вищої освіти в Україні, її правові, організаційні, фінансові та інші засади [1].

Документна комунікація – це процеси і засоби обміну інформацією у часі та просторі шляхом створення, зберігання та розповсюдження документів як у паперовій, так і в електронній формі [2, с. 54]. Усі структурні підрозділи ВНЗ у своїй діяльності супроводжуються відповідними документопотоками, які, разом взяті, створюють документаційну систему комунікаційного середовища закладу вищої освіти. Використання новітніх комунікаційних технічних засобів створює умови руху та кумуляції документів у ВНЗ, що відображається на функціонуванні документаційних потоків і масивів.

Ефективне функціонування комунікативного простору і документаційного фонду дає можливість структуризації та систематизації інформаційних потоків, що безпосередньо впливає на прийняття управлінських рішень та дає можливість контролювати їх виконання [3, с. 37].

Основу документаційного забезпечення вищої освіти складають документи, які мають правове значення. Упровадження електронного документообігу в освітніх установах зумовило необхідність розроблення уніфікованих електронних форм службових документів різних груп навчальної документації, аналогів паперових форм. Оптимізація роботи з документаційними системами ВНЗ дасть можливість інтегруватись у міжнародне освітнє середовище.

На сьогодні більшість освітньо-наукових установ України складають зведену й аналітичну звітності в MS Excel, MS Word, стикаючись із проблемами уніфікації документів. Тому перед ВНЗ стоїть завдання – автоматизація документообігу. Беззаперечним позитивом є успішне функціонування автоматизованих систем роботи з документами, такі як «АСКОД», «Атлас Док» «ДОКПРОФ 2.0», «Megapolis. Документообіг», «ФОССДок», DocsVision, DocFlow, які дають можливість в автоматизованому режимі формувати детальне навчальне навантаження, робочі, навчальні плани, розклади занять та інше.

Система електронного діловодства та документообігу ВНЗ функціонує у мережевому режимі і має бути доступно усім структурним підрозділам для ефективності документального забезпечення установи. М. Круковський дослідив та обґрунтував можливість запровадження моделі електронного документообігу у ВНЗ на основі програмних продуктів «NeoCad Word» і «NeoCadIntranet/Internet» [4].

Система електронного документообігу ВНЗ (навчально-організаційна, навчально-наукова) забезпечує освітній процес і має бути доступно викладачам, студентам та працівникам освітнього закладу в межах їх повноважень. Вона є незмінною протягом одного навчального року, повинна мати зручний розповсюджений формат для відтворення електронними засобами та на паперовому носії. Тому, впровадження електронних форм у ВНЗ є необхідною умовою для якісного інформаційно-документального забезпечення організації освітнього процесу.

Для забезпечення якісної освітньої діяльності особливого значення має достатньо сформоване інформаційно-комунікаційне середовище ВНЗ, тобто наявність умов, що забезпечують діяльність користувачів з інформаційними ресурсами [5].

Однією з основних властивостей інформаційного середовища є його відкритість. Відкрите освітнє середовище являє собою «єдиний інформаційно-освітній простір, побудований за допомогою інтеграції інформації на традиційних та електронних носіях, комп'ютерно-телекомунікаційних технологій взаємодії, що містить віртуальні бібліотеки, розподілені бази даних, оптимально структурований навчально-методичний комплекс і роз-

ширений апарат дидактики, у якому діють принципи нової педагогічної системи» [6].

Враховуючи сучасні наукові досягнення у галузі документознавства та електронних комунікацій можна стверджувати, що ефективне функціонування документаційно-комунікаційної системи закладу вищої освіти залежить від багатьох чинників, зокрема: запровадження системи електронного документообігу в усіх підрозділах ВНЗ; ведення єдиної системи реєстрації руху документів, створення електронного обміну реєстраційними даними про документ між усіма підрозділами ВНЗ; упровадження наскрізної системи контролю за виконанням документів на всіх структурних рівнях, можливість оперативного доступу виконавців до бази контролю виконання у межах їх компетентностей, можливість оперативного доступу керівників до інформації; створення єдиної бази даних нормативних документів ВНЗ.

Висновки. Таким чином, інформаційно-документаційне забезпечення ВНЗ – важлива ланка освітньо-комунікаційного простору в умовах забезпечення якості вищої освіти. Запровадження системи електронного документообігу у ВНЗ упорядковує та систематизує роботу з документаційними потоками, вирішує проблеми забезпечення повноти аналітичних даних, дублювання інформації, спрощує пошук необхідних документів та оптимізує їхнє використання і зберігання. Застосування в освітньому процесі інтерактивних засобів сучасних інформаційних технологій забезпечує доступ ВНЗ України у відкритий інформаційно-освітній простір.

Список використаних інформаційних джерел

1. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 07.10.2019). – Назва з екрана.
2. Швецова-Водка Г. М. Документальна комунікація як об'єкт загальної теорії документології [Електронний ресурс] / Г. М. Швецова-Водка. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2010_2_9 (дата звернення: 01.10.19). – Назва з екрана.

3. Бебик В. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка публікацій : моногр. / В. Бебик. – Київ : МАУП, 2015. – 440 с.
4. Круковський М. Ю. Критерії ефективності системного електронного документообороту [Електронний ресурс] / М. Ю. Круковський. – Режим доступу: http://conf.atsukr.org.ua/conf_files/conf_dir_1/krukovskiy_sppr05.pdf (дата звернення: 01.10.19). – Назва з екрана.
5. Мокра М. Інформаційно-комунікаційне середовище в освітній системі США [Електронний ресурс] / М. Мокра. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/23849/1/28-213> (дата звернення: 01.10.19). Назва з екрана.
6. Солдаткін В. І. Інформаційно-освітнє середовище відкритої освіти [Електронний ресурс] / В. І. Солдаткін. – Режим доступу: http://www.ict.edu.ru/vconf/php?avconf&cgetFormrthesisDesc&d=light&id_thesis1929 (дата звернення: 01.10.19). – Назва з екрана.

УДК 023

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ СЛУЖБОЮ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

А. В. Бурдун, магістр спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа освітня програма «Документознавство та інформаційна діяльність»

Л. М. Колєчкіна, д. ф.-м. н., професор – науковий керівник

Анотація. Слід зазначити, що на сьогодні становлення ефективної системи захисту є пріоритетним напрямом в загальній стратегії розвитку будь-якого підприємства. Аналіз спеціальної літератури, а також масивів практичної інформації дає змогу говорити про відсутність єдиної концепції підходу до інформаційного забезпечення системи підприємства. Частими залишаються випадки неефективного використання сил і засобів безпеки підприємства в процесі забезпечення їх інформаційної безпеки.

В роботі розглядаються основні аспекти визначення поняття інформаційної безпеки та інформаційного захисту підприємства,